

Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia meede 5.

Noored ja tulevik Läänemaal

1. Meetme nimetus

Meede 5: Noored ja tulevik Läänemaal

2. Meetme eesmärk

Noored osalevad aktiivselt elukeskkonna kujundamisel enda jaoks sobivaks. Inimesed kasvavad keskkonnas, mis kujundab soovi siduda end kodukohaga. Elukeskkonna kujundamine keskendub noorte jaoks vajalike teenuste arendamisele.

3. Toetatavad tegevused

Alameede 5.1. Noortele vajalike teenuste arendamine

Toetatavad tegevused

1. Laste mängurühmade ja mängutubade korraldamine (koolitus, mööbli ja vahendite ost, ruumide rekonstrueerimine, remont jne)
2. Perekeskuste organiseerimine ja arendamine (koolitus, mööbli ja vahendite ost, ruumide rekonstrueerimine, remont jne)
3. Noorte vaba aja veetmise kohtade sisustamine ja arendamine (koolitus, mööbli ja vahendite ost, ruumide rekonstrueerimine, remont jne)

Alameede 5.2. Noorte sidumine Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonnaga

Toetatavad tegevused

1. Noorte tegevusi ja vajadusi käsitlevate analüüside ja uuringute teostamine tegevuspiirkonnas, noorte tegevusi käsitlevate andmebaaside (näiteks kes kus ülikoolis õpib) koostamine (andmebaasid vastavalt andmekaitsele)
2. Motivatsiooni- ja materiaalsete toetuste süsteemi kujundamine noorte sidumiseks kodukohaga, maapiirkonda elama asumiseks või kodukohta naasmiseks.
3. Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonnaga seotud uuringute organiseerimine (tellimine ja juhendamine)
4. Piirkonna töökohti ja töövõimalusi käsitleva info koondamine ja vahendamine (andmebaaside koostamine (erinevatel infokandjatel), kodulehe loomine jne)
5. Noorte innovaatiliste ideede, väärtustamine ja tunnustamissüsteemi välja töötamine ning tunnustamine
6. Ümarlaudade korraldamine (noorte probleemide ja vajaduste arutamiseks, noorte ühiste seisukohtade kujundamiseks ja noorte nimel piirkonna tegevustes kaasa rääkimiseks)

Alameede 5.1. puhul on toetatavad ka ehituslikud investeeringud (välja arvatud seltsingud).

Mittetulundusühingust või sihtasutusest projektitoetuse taotleja omafinantseeringu osaks võib olla tegevuse või investeeringu tegemiseks vajalik projektitoetuse taotleja tehtud vabatahtlik tasustamata töö.

Projektid maksumusega kuni 100 000 krooni tuleb ellu viia kuni 12 kuu jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

Abikõlblikud on ka projektijuhtimise kulud (v.a. investeeringu projektidel), ümarlaudade ja aruteludega seotud korraldamise ning toitlustamise kulud.

Mitteabikõlbliku kulud on Põllumajandusministri 12. juuni 2008. a määruses nr 59 § 31, lg (4) toodud kulud

4. Meetme sihtgrupp

Meetme toetuse taotlejateks on ettevõtted ja füüsilisest isikust ettevõtjad, mittetulundusühingud ja sihtasutused, seltsingud, kohalikud omavalitsused.

Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia tähenduses on noor kuni neljakümne aastane füüsiline isik

5. Strateegia meetme rakendamise vajaduse lühikirjeldus.

Toetatavad tegevused ja nende seos strateegiaga

Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonna sotsiaalset ja majanduslikku arengut mõjutavad arengutendentsid:

1. Noored ei tule kodukohta tagasi
2. Noortele on piirkonnas ebapiisavalt võimalusi eneseteostamiseks
3. Vähe on võimalusi huvitegevuseks, aktiivseks puhkuseks ja lõõgastumiseks
4. Puudu on tasuvatest ja eneseteostamist võimaldavatest töökohtadest
5. Puudub tugisüsteem ettevõtluse arendamiseks piirkondades

Selliste tendentside jätkumise tulemuseks on elanikkonna vananemine ja majanduse vaesestumine. Selliste arengute muutmiseks peab Kodukant Läänemaa oluliseks käivitada eraldi noortele suunatud arengumeede. Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia tähenduses on noor seitsme kuni neljakümne aastane füüsiline isik (võrdlusena, Noorsootöö seaduse tähenduses on noor seitsme kuni kahekümne kuue aastane füüsiline isik).

Lastehoiuteenuse, sealhulgas mängurühmade parem korraldamine on noortele peredele ja vanematele oluline. See võimaldab isadel-emadel koos käia, omavahel suhelda, osaleda aktiivsemalt seltsielus. Samal ajal oleksid lapsed vanemate läheduses, nendega tegeletakse ja nad on järelevalve all. Selliste lahenduste korraldamine vanemate turvatunde seisukohalt väga oluline. Lisaks annab korraldatud lastehoid vanematele võimaluse jätta laps turvaliselt hoiule ja ise minna kas teatrisse või osaleda kultuurielus.

Perekeskuste (noore pere keskus) tegevuse organiseerimine võimaldab koondada noorte perede jaoks vajalikke teenuseid. Taoline teenuste koondamine annab paremad võimalused noortel integreeruda piirkonna majandusega ühiskondliku eluga. Noore lapse vanem ei pea kulutama liigselt aega ja ressursse, et liikuda erinevate teenuste ja pakkujate vahel (hommikul lasteaeda, siis tööle, õhtul poodi ja pesumajja, siis lasteaeda ja lõpuks väsinult koju). See annab võimaluse rohkem ja paremini tegeleda lastega.

Koostöögruppide ja ümarlaudade korraldamine loob paremad tingimused noorte omavaheliseks suhtlemiseks, nende vajaduste selgitamiseks ja läbirääkimisteks ettevõtjate ja

omavalitsustega, et piirkonna arendamisel paremini kaasa rääkida ja noorte vajadusi arvestada arengukavade koostamisel ja planeeringutes. Seejuures tegevuste ring ja vajalikud investeeringud on laiemad, kui Kodukant Läänemaa piirkonna strateegia võimalused, kuid nad on noorte jaoks tähtsad (näiteks noortele suunatud elamufondi loomine: Elementaarse infrastruktuuriga varustatud kaasaegsete elamisvõimaluste olemasolu, ühepere ja ridaelamud väikese lastesõbraliku mänguaiaga).

Viited strateegia dokumendile:

Alapeatükk 3.1. Läänemaa kodukandi tegevuspiirkond, punkt 2

Alapeatükk 3.2. Tegevuspiirkonna ja sotsiaalsete gruppide vajadused

Alapeatükk 5.5., meetme põhjendus

Lisa 2 tabeli alajaotus 11

6. Viide Maaelu Arengukava sellele teljele, mille eesmärkide saavutamisele strateegia meetme rakendamine enim kaasa aitab

III telg

7. Viide nõukogu määruses (EÜ) nr 1698/2005 Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta (ELT L 277, 21.10.2005, lk 1–40) toodud artikli numbrile, mille alla meede kuulub, ning meetme kood(id) vastavalt komisjoni määruse (EÜ) nr 1974/2006, milles sätestatakse nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 (Maaelu Arengu Euroopa Põllumajandusfondist (EAFRD) antavate maaelu arengu toetuste kohta) kohaldamise üksikasjalikud eeskirjad (ELT L 368, 23.12.2006, lk 74–84) Lisale II.

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 (b) (i) ja 56.

Nõukogu määruse (EÜ) nr 1698/2005 artikkel nr 52 (d) ja 59. Komisjoni määrus (EÜ) nr 1974/2006 artikkel 36.

321 – põhiteenused majandusele ja maaelanikkonnale

341 – oskuste omandamine ja elavdamine, et koostada kohaliku arengu strateegia ja seda arendada

322- külade uuendamine ja arendamine

8. Viide Maaelu Arengukava meetmele juhul kui strateegia meede sellega kattub

Ei kattu

9. Saavutatavad indikaatorid ja sihttasemed

Meetmes on seatud erineva taseme **eesmärgid** – väljundid, tulemused, mõjud.

Väljund vastab meetme tegevustele; kavandatud on saavutustase peale 2009. a. rahastatavate projektide ja 2010 rahastatavate 1-aastaste projektide lõppemist, s.o. aastaks 2011. Väljundid kogu strateegia perioodiks kavandatakse strateegia meetme tegevuskava koostamise käigus ja lähtuvalt strateegia tegelikust rakendamisest.

Tulemus vastab meetme eesmärkidele; kavandatud on saavutustase peale 2009-2010 toetatud projektide elluviimist, s.o. hiljemalt aastaks 2012.

Mõju vastab strateegia teemale, kavandatud on saavutustase peale 2008-2013 strateegia

meetme elluviimist ja arenguprotsesside toimimist 5 aasta jooksul, seega aastaks 2018.

Indikaator on (soovitavalt mõõdetav) tunnus, mis kõige paremini iseloomustab eesmärki (väljund, tulemus, mõju).

Sihttase kirjeldab indikaatori väärtust, mis kajastab eesmärgi saavutamise taset.

Meetme oodatavad väljundid, indikaatorid ja sihttasemed

- Teostatud projektid; sihttase: 8 projekti
- Korraldatud laste mängurühmad; sihttase 3 mängurühma
- Noortele võimalusi pakkuvad perekeskused; sihttase 3 perekeskust
- Sisustatud noorte vaba aja veetmise kohad; sihttase 5 vaba aja kohta
- Teostatud uuring, uuringu tulemused tehtud kättesaadavaks; sihttase: 2 seminari, tulemuste tutvustused, 40 osalejat, kokkuvõtted uuringust trükisena ja veebilehel.
- Kogutud ja korrastatud info töökohtadest, noorte tegevustest, kõrgkoolis õppijatest; koondatud ja struktureeritud andmekogumid, tarkvaralahendused andmete organiseerimiseks ja kasutamiseks, andmebaaside sisu ja võimaluste tutvustused noorte esindustele ja teemast huvitatud spetsialistidele, kokkulepped andmebaaside edasiseks haldamiseks.
- Noorte ideepank ja kaardistatud oskused; koondatud ja korrastatud info, kokkulepe ideepanga edasiseks haldamiseks.
- Loodud motivatsiooni- ja materiaalsete toetuste süsteem noorte sidumiseks kodukohaga; kujundatud põhimõtted, kokkulepped rakendamiseks, tegevuskava motivatsioonisüsteemi rakendamiseks ja rahastamiseks.
- Noorte probleeme kajastavad ümarlauad; sihttase: 8 ümarlaua kohtumist, 120 arutelul osalenut, valitud noorte esindajad 12 erinevasse tööorganisse.

Meetme oodatavad tulemused, indikaatorid ja sihttasemed

- Tegevusse rakendatud laste mängurühmad; sihttase: teenust pakub 3 kohta, teenust kasutab 15 perekonda/ lapsevanemat aastas, 50 külastust aastas.
- Töösse rakendatud perekeskused; sihttase: teenust pakub 3 kohta, koostatud perekeskuste tööplaanid, aastas toimub 12 üritust, perekeskuseid kasutab aastas 40 perekonda.
- Töösse rakendatud vaba aja kohad; sihttase: sisustatud on ja teenust pakub 5 kohta, aastas toimub 15 üritust, 150 vaba aja keskuse külastust aastas.
- Motivatsioonisüsteemi rakendamine; 5 toetatud noort aastas,
- Läänemaa maapiirkonda kajastavad ja Kodukant Läänemaa pakutud teemadel diplomitööd ja kursusetööd; sihttase: koostatud 5 piirkonnaga seotud diplomitööd või kursusetööd aastas.
- Andmebaaside toimimine ja rakendamine töös; andmebaaside täiendamine ja uuendamine, esitatud päringute arv, andmebaasi koostatud vastuste arv, iga-aastased ülevaated andmebaaside kasutusest.
- Ideepanga toimimine; juhtumid, edulood, rakendused
- Noorte osalemine ja mõju ümarlaudade kaudu otsuste kujundamisel; otsuste ja kokkulepete hulk.

Meetme oodatav mõju, indikaatorid ja sihttasemed

- Noored osalevad aktiivselt piirkonna majanduses ja elukeskkonna kujundamisel; sihttase:

regulaarselt toimivad noorte koostöögruppid; sihttase: 3 koostöögruppi, tööle on rakendatud 3 piirkondlikku noortegruppi ja 10 esindajat, otse või esindajate kaudu osaleb on töögrupis esindatud 40% noortest.

- Piirkonnas korraldatud ja pakutavad teenused arvestavad noorte huvide ja vajadustega; sihttase: 4 teenust on kavandatud ja pakutakse lähtuvalt noorte vajadustest.
- Peale kooli lõpetamist piirkonnast väljaspool tulevad noored piirkonda tööle või seovad oma tegevuse piirkonnaga; sihttase: aastas tuleb piirkonda tagasi 12 noort (kooli lõpetamisest on möödunud kuni 5 aastat), 10 väljaspool piirkonda töötavat noort on oma tegevuse sidunud ka Kodukant Läänemaa piirkonna majanduse ja tegemistega.
- Noored pered seovad end piirkonnaga; aastas rajab piirkonda uue kodu 5 noort perekonda.

Mõju saavutamine sõltub meetmete 1, 2, 4 rakendamisest.

Mõjude saavutamine sõltub ka ettevõtlusele arendamisele ja külade arendamisele suunatud riiklikest meetmetest ja programmidest.

10. Nõuded taotlejale ja toetuse saajale

Projektitoetuse taotlejale esitatavad nõuded vastavalt Põllumajandusministri 12.06.2008. a määrus nr 59 § 28-le.

Taotleja kasutab taotluse esitamisel määruse nr 59 Lisas 9 toodud taotlusvormi.

Täiendavalt nõutavad dokumendid:

- Projekti kirjeldus ja taotleja kirjeldus vastavalt Kodukant Läänemaa kehtestatud vormile (kinnitused võivad olla kas eraldi dokumendina või projekti taotlusvormis).
- Toetuse taotlemisel avalikuks kasutamiseks mõeldud ehitiste või rajatiste avaliku kasutuse leping või kasutuse eelleping, sõlmitud kohaliku omavalitsusega.
- Ehitise puhul ärakiri ehitusprojekti joonistest ehitise üldvaadete kohta koos ehitusprojekti seletuskirjaga ja kohaliku omavalitsuse lihtkirjalik kooskõlastus (taotluse esitamisel PRIA-le on vajalik esitada ehitusluba või kirjalik nõusolek).
- Kui elluviidava tegevuse või investeeringu käibemaksuta maksumus ületab 156 466 krooni, peab projektitoetuse taotleja olema tegevuse või investeeringu kohta saanud vähemalt kolm võrreldavat hinnapakumist koos tehniliste tingimuste loeteluga.
- Projektidel maksumusega kuni 100 000 krooni taotleja poolne kinnitus, et ta viib tegevused ellu kuni 12 kuu jooksul arvates PRIA poolt taotluse rahuldamise otsuse tegemisest.

11. Maksimaalsed toetussummad ja -määrad

Minimaalne toetus ühele projektile 10 000 krooni.

Toetus seltsingu teostatavale projektile kuni 35 000 krooni.

Alameede 1. Noortele vajalike teenuste arendamine: toetus ühele projektile kuni 500 000 krooni

Alameede 2. Noorte sidumine Kodukant Läänemaa tegevuspiirkonnaga: toetus ühele

projektile kuni 250 000 krooni

Taotleja saab esitada taotlusvoorus ühe meetme kohta ühe projekti.

Kolmanda telje puhul ei tohi jooksva majandusaasta ja kahe eelneva majandusaasta jooksul antud vähese tähtsusega abi koos taotletava toetusega ületada vähese tähtsusega abi ülempiiri 3 129 320 krooni.

Toetusmäärad:

Seltsing – kuni 100% abikõlblikest kuludest

MTÜ, SA, KOV – kuni 90% abikõlblikest kuludest

Ettevõtja – kuni 60% abikõlblikest kuludest

Infrastruktuuriinvesteeringu puhul kõigile – kuni 60% abikõlblikest kuludest